Management Pattern and Hospital Charge of Repairing Cleft Palate at Siriraj Hospital

Suntree Saleepunth, B.N.*
Saowalak Hunnangkul, M.Sc.**
Suthipol Udompunturak, M.Sc.**
Amorn Leelarasamee, M.D.***
Sathit Vannasaeng, M.D.****
Sriprasit Boonvisut, M.D.*****

Abstract : **Management pattern and hospital charge for repairing cleft palate at Siriraj Hospital during 1996-1999 were studied retrospectively. From the examination of 100 patient records, four cases were excluded since no surgical correction was performed during hospitalization. Fifty-nine percent were female and the average age was 5.54 years old. Fever and otitis media were associated with two and three cases respectively. Other underlying diseases included hypothyroidism, patent ductus arteriosus and ventricular septal defect were found one in each case. The cleft palate was successfully repaired in all cases. Surgical correction was done in 84 percent of cases within the first five days of hospitalization. The average length of stay was 5.89 $\pm$ 2.85 days and ranged from 2-20 days. The hospital charge for cleft palate repair was 7,031.22 $\pm$ 1,365.33 Baht per case. This study illustrate that a small variation is practiced in the management of a reasonably straight forward condition and better preparation of the patients before hospitalization could reduce the hospital stay or avoid unnecessary hospitalization.**

เรื่องย่อ : **แบบแผนและค่าใช้จ่ายในการรักษาโรคเพดานโหว่ของโรงพยาบาลศิริราช**

สุนทรี สาลีพันธ์ พย.บ.*, เสาวลักษณ์ ฮุนนางกูร วท.ม., สุทธิพล อุดมพันธุรัก วท.ม.**, อมร ลีลารัศมี พ.บ.***, สาธิต วรรณแสง พ.บ.****, ศรีประสิทธิ์ บุญวิสุทธิ์ พ.บ.*****

**ฝ่ายงานการพยาบาล, **หน่วยระบาดวิทยาคลินิก, ***สถานส่งเสริมงานวิจัย, ****ภาควิชาอายุรศาสตร์, *****ภาควิชาศัลยศาสตร์, คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล, มหาวิทยาลัยมหิดล, กรุงเทพมหานคร 10700.*

สารศิริราช 2544; 53: 79-83.

**Nursing Department, **Clinical Epidemiology Unit, ***Office for Research and Development, ****Department of Medicine, *****Department of Surgery, Faculty of Medicine Siriraj Hospital, Mahidol University, Bangkok 10700.*

Received November 22, 2000
Accepted March 12, 2001

คณะผู้รายงานได้ศึกษาแบบแผนการรักษาและค่ารักษาพยาบาลที่คิดกับผู้ป่วยโรคเพดานโหว่ของโรงพยาบาลศิริราช ระหว่างปี พ.ศ.2539-2542 จำนวน 100 รายแบบศึกษาย้อนหลัง ผู้ป่วยจำนวน 4 รายไม่ได้รับการผ่าตัดระหว่างที่เข้ารับการรักษา จึงไม่ได้รวมไว้ในการวิเคราะห์ อาการที่พบร่วมด้วย คือไข้จำนวน 2 ราย และหูน้ำหนวกจำนวน 3 ราย ส่วนโรคอื่นที่พบร่วมด้วยคือ hypothyroidism 1 ราย, patent ductus arteriosus 1 ราย และ ventricular septal defect 1 ราย พบว่าผลการรักษาด้วยวิธีผ่าตัดเย็บซ่อมเพดาน เป็นที่น่าพอใจทุกราย ระยะเวลาที่เข้ารับการรักษา 2-20 วัน เฉลี่ย 5.89 ± 2.85 วัน ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อคนเท่ากับ 7031.22 ± 1365.33 บาท การศึกษานี้แสดงว่าแบบแผนการรักษาในโรคซึ่งค่อนข้างไม่ซับซ้อนยังมีความแตกต่างในการปฏิบัติพอสมควร และการเตรียมความพร้อมของผู้ป่วยก่อนเข้ารับการรักษาในโรงพยาบาล จะช่วยลดระยะเวลาการอยู่ในโรงพยาบาล หรือการเข้าอยู่ในโรงพยาบาลโดยไม่มีการผ่าตัด

บทนำ

โรคเพดานโหว่ เป็นความพิการของใบหน้าแต่กำเนิดที่พบได้บ่อย อุบัติการณ์ของโรคนี้ในประชากรเท่ากับ 1:720 คน[1] ผลของความพิการทำให้ทารกมีความลำบากในการดูดนม เกิดการสำลักอาหารได้ง่าย ขากรรไกรบนและขากรรไกรล่างสบกันไม่ดี ฟันซ้อนและเก การเคี้ยวบดอาหารไม่ดีเท่าที่ควรและเด็กได้รับอาหารไม่ครบทำให้เกิดภาวะขาดสารอาหารได้[1-4]

นอกจากนี้การพูดและการออกเสียงจะไม่ชัดเจน เพราะกล้ามเนื้อเพดานและฟันที่ขึ้นผิดปกติ มีปัญหาการได้ยิน[3] เพราะมักเป็นหูน้ำหนวกแบบเป็น ๆ หาย ๆ การพัฒนาทางภาษาและการพูดช้ากว่าวัย[3] ทางด้านจิตใจมีปัญหาทางอารมณ์ การพัฒนาบุคลิกภาพผิดไป ไม่กล้าแสดงออก มีความกังวลต่อรูปร่างหน้าตา[3] สำหรับการรักษาโรคนี้ใช้วิธีการผ่าตัดเย็บซ่อมแซมเพดานปาก[1-4]

คณะผู้รายงานได้ทำการศึกษาแบบแผนการรักษาและการคิดค่ารักษาพยาบาลของโรคเพดานโหว่ในโรงพยาบาลศิริราช เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงการบริการต่อไป

วัตถุและวิธีการ

เก็บรวบรวมข้อมูลผู้ป่วยที่ได้รับการวินิจฉัยโรคว่าเป็นเพดานโหว่ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2539 – พ.ศ. 2542 จำนวน 100 ราย บันทึกข้อมูลด้าน เพศ อายุ อาการนำและอาการร่วมที่เข้ารับการรักษา ค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจริง เช่น ค่าผ่าตัด ค่าดมยา ค่ายา ค่าตรวจทางห้องปฏิบัติการ โดยใช้ราคาปัจจุบันปี พ.ศ. 2543 ตามอัตราที่คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาลกำหนด

ในจำนวนผู้ป่วย 100 ราย พบว่าผู้ป่วย 4 ราย ไม่มีการผ่าตัดในระหว่างที่เข้ารับการรักษา เนื่องจากมีไข้หรือเป็นหวัด จึงตัดออกจากการวิเคราะห์ข้อมูล เป็นผู้ป่วยหญิงจำนวน 59 ราย และผู้ป่วยชายจำนวน 41 ราย มีอายุเฉลี่ย 5.54 ปี และมีอาการที่พบร่วมด้วย คือเป็นไข้ 2 ราย และหูน้ำหนวก 3 ราย ส่วนโรคที่พบร่วมคือ hypothyroidism 1 ราย, patent ductus arteriosus 1 ราย และ ventricular septal defect 1 ราย ผลการรักษาโรคเพดานโหว่ด้วยวิธีผ่าตัดเย็บซ่อมเพดาน พบว่าได้ผลดีเป็นที่น่าพอใจทุกราย ระยะเวลาที่เข้ารับการรักษา 2-20 วัน เฉลี่ย 5.89 ± 2.85 วัน ตามตารางที่ 1 ผู้ป่วยส่วนใหญ่ได้รับการผ่าตัดหลังรับเข้าไว้ในโรงพยาบาลในวันที่ 3 (พิสัยวันที่ 1 ถึง 10) ตามตารางที่ 2 การเตรียมและการให้เลือด พบว่ามีการเตรียมเลือด 78 ราย แต่ให้เลือดเพียง 3 รายเท่านั้น ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อคนเท่ากับ 7,031.22 ± 1,365.33 บาท ดังมีรายละเอียดตามแผนภูมิที่ 1 และตารางที่ 3

ตารางที่ 1. แสดงระยะเวลาที่ผู้ป่วยอยู่โรงพยาบาล

ระยะเวลาที่อยู่โรงพยาบาล (วัน)	ร้อยละ	ร้อยละสะสม
2	4.0	4.0
3	8.0	12.0
4	23.0	35.0
5 (VSD)	20.0	55.0
6	16.0	71.0
7	9.0	80.0
8 (hypothyroidism)	8.0	88.0
9	3.0	91.0
10	1.0	92.0
11	5.0	97.0
12	1.0	98.0
16 (Otitis media)	1.0	99.0
20 (PDA)	1.0	100.0

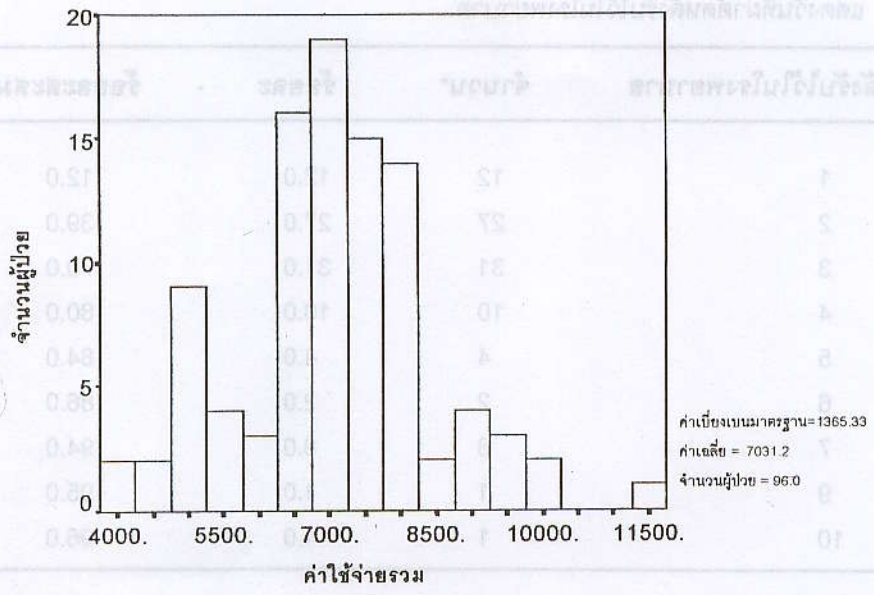
ตารางที่ 2. แสดงวันที่ผ่าตัดหลังรับไว้ในโรงพยาบาล

วันที่ผ่าตัดหลังรับไว้ในโรงพยาบาล	จำนวน*	ร้อยละ	ร้อยละสะสม*
1	12	12.0	12.0
2	27	27.0	39.0
3	31	31.0	70.0
4	10	10.0	80.0
5	4	4.0	84.0
6	2	2.0	86.0
7	8	8.0	94.0
9	1	1.0	95.0
10	1	1.0	96.0

*ไม่นับผู้ป่วย 4 รายที่งดผ่าตัด

ตารางที่ 3. ค่าใช้จ่ายในการรักษาโรคเพดานโหว่

จำนวนผู้ป่วยทั้งหมด	100	ราย
จำนวนผู้ป่วยที่ได้รับการผ่าตัด	96	ราย
ค่ารักษาพยาบาลที่คิดกับผู้ป่วยทั้งหมด	674,997.07	บาท
เฉลี่ยค่าใช้จ่ายต่อคน	7,031.22 ± 1,365.33	บาท
ค่าใช้จ่ายแต่ละหมวดต่อคนตลอดการรักษา		
ค่าห้องและอาหาร	1,473.96	บาท
ค่าตรวจทางห้องปฏิบัติการ	538.64	บาท
ค่ารักษา		
ค่ายา	143.88	บาท
ค่าผ่าตัด	3,500.00	บาท
ค่าดมยา	1,374.74	บาท
รวม	7,031.22	บาท
จำนวนวันเฉลี่ยที่อยู่ในโรงพยาบาล	5.89 ± 2.85	วัน
ค่าใช้จ่ายต่อวัน	1,351.96 ± 439.30	บาท

แผนภูมิที่ 1. แสดงค่าใช้จ่ายรวมของผู้ป่วยเพดานโหว่

วิจารณ์

โรคเพดานโหว่เป็นโรคซึ่งรักษาด้วยวิธีการผ่าตัดที่แม้จะมีหลายเทคนิค แต่มีแบบแผนและใช้เวลาในการผ่าตัดตลอดจนค่าใช้จ่ายใกล้เคียงกัน จึงทำให้คณะผู้รายงานใช้เป็นต้นแบบในการคิดแบบแผนการรักษาและค่าใช้จ่ายในโรคนี้ของโรงพยาบาลศิริราช

จากการศึกษาพบว่าการผ่าตัดได้ผลดีเป็นที่น่าพอใจทุกราย ค่าใช้จ่ายในการรักษาต่อคนประมาณเจ็ดพันบาท ซึ่งมีปัจจัยมาจากเหตุ 2 ประการ คือ จำนวนวันที่อยู่โรงพยาบาลและการรักษาโรคร่วม

จำนวนวันที่อยู่โรงพยาบาลนาน ถ้าหากไม่นับวันที่เกิดจากผู้ป่วยมีการรักษาโรคร่วมแล้ว เกิดจากการรอผ่าตัด ซึ่งจากการศึกษาพบว่าผู้ป่วยมักได้รับการผ่าตัดในวันที่ 3 หลังการเข้าอยู่โรงพยาบาลที่เป็นเช่นนี้เพราะตารางการออกตรวจผู้ป่วยนอกและตารางวันผ่าตัดของศัลยแพทย์เป็นไปตามกำหนดที่ได้วางไว้ ซึ่งต่างกับโรงพยาบาลเอกชนที่สามารถรับเข้าโรงพยาบาลแล้วผ่าตัดได้ทันที

การรักษาโรคร่วมทำให้ผู้ป่วยอยู่โรงพยาบาลนานขึ้น และมีการใช้ยาปฏิชีวนะที่มีผลทำให้ค่ารักษาพยาบาลสูงขึ้น

การเพิ่มความรวดเร็วในการให้บริการและการเตรียมพร้อมของผู้ป่วยก่อนรับไว้ในโรงพยาบาลจะสามารถลดค่าใช้จ่ายทั้งหมดในการรักษาโรคเพดานโหว่ได้ อย่างไรก็ดีจะต้องพิจารณาผลกระทบในด้านการเรียนการสอนและการวิจัยด้วย เนื่องจากโรงพยาบาลศิริราชเป็นส่วนหนึ่งของคณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล ที่มีภารกิจทั้งสามด้าน จึงควรพิจารณาแยกประเภทและเตียงผู้ป่วยเหล่านี้ออกจากกัน เพื่อความถูกต้องในการจัดแบบแผนการรักษาและการกำหนดค่าใช้จ่าย

เอกสารอ้างอิง

1. วิจิตร บุณยะโหตระ. อัตราการเกิด. ปากแหว่ง-เพดานโหว่ (ความรู้พื้นฐาน) (Cleft lip and cleft palate). ไทยเขษม, 2520: 1-17.
2. เกศรา เสนงาม. ปากแหว่ง-เพดานโหว่. การพยาบาลเด็กผิดปกติแต่กำเนิดที่ต้องทำผ่าตัด.โรงพิมพ์อัลลายด์เพรส, 2529: 43-45.
3. ชนัตถ์ อาคมานนท์, รจนา ทรรทรานนท์, สุภาวดี ดีจะเกิด. ความผิดปรกติทางการพูด. โรงพิมพ์เรือนแก้วการพิมพ์, 2529: 47-48.
4. ถาวร จรุงสมิทธิ์. ปากแหว่ง-เพดานโหว่. ศัลยศาสตร์ตกแต่ง. บริษัทเยียร์บุ๊คพับลิชเชอร์ จำกัด, 2528: 53-55.